

Ion Haiduc și Stelian Nistor

foto: dorin stanciu

CE E VAL...

LUV de Murray Schisgal • Teatrul "Nottara" • Data premierei: 18 octombrie 1990 • Traducerea și regia: Nicolae Caranfil • Decoruri: Sică Ruscescu • Distribuția: Victoria Cociaș (Ellen Menville); Ion Haiduc (Milt Menville); Stelian Nistor (Harry Berlin).

De-ar fi să indic acel gest capabil să traducă sensul și intensitatea aplauzelor ce au urmat cortinei finale a spectacolului de la "Nottara", aş spune: o ridicare din umeri. Jumătate nedumerită, jumătate indiferentă. Și aş folosi de-a-ndoaselea un venerabil clișeu spunând: "acest spectacol nu suscită nimic". Aş fi astfel nedrept pentru că, de suscit, suscită el ceva: interesul - cu totul ipotetic, recunosc - al sociologului dornic să verifice perenitatea unui succes bulevardier de acum un sfert de secol. De ce râdea lumea pe vremea aceea? De mai nimic, judecând după textul de față. De peripețiile, veșnicul triunghi conjugal, aseasonate cu înșepăturile benigne la adresa unei filosofii la modă, aparent accesibile, existențialismul. Pe atunci, Luv (sau Amooor!, titlul sub care s-a jucat la Teatrul Mic în 1966, cu Tatiana Iekel, Octavian Cotescu și Florin Vasiliu), părea spiritual; astăzi pare îngrozitor de prăfuit - și mă îndoaiesc că

va arăta vreodată altfel.

Observăm că textul ironizează ceva; dar, realmente, nu înțelegem ce anume. Lucrurile se petrec aici la fel ca și în cazul unui cuplet de revistă de o vervă drăcească, receptat ca oportun și bine adresat atâta timp cât, de exemplu, personajul politic pe care îl satirizează acesta se află la putere - și complet neinteresant, chiar incomprehensibil, la o lună după aceea. Ce e val, ca valul trece.

Nedumeritoare, această opțiune repertorială a unei echipe formate dintr-un regizor și trei interpreți tineri și foarte tineri, în momentul unei totale (cel puțin, în teatru) libertăți de expresie! Din capul locului, scenografia (Sică Ruscescu) te ajută să-ți pierzi ultimele iluzii pe care le vei mai fi avut; decorul nu vrea să fie mai mult decât pare, și anume, un frumos șablon Broadway 1950 (sau "Tănase" 1990): în fundal, o machetă "sky line" conținând un mic Empire State Building cu beculuțe, numal bun de pus, alături de niște pachete goale de Kent și de câteva cutii goale de Coca, drept ornament pe bufetul din sufrageria apartamentului conf. II - și, în prim-plan, un fellnar și un tomberon al municipalității cu sigla NY.

În condițiile date, scapă cine poate. Stelian Nistor pare a fi încercat să o

facă, cizelînd cu migală mici găselnițe proprii, construind un personaj convențional-clovnesc, lăsînd să transpară o umbră de autoreflexivitate ironică - menținînd, cu alte cuvinte, un salutar clișeu între sine și rol. (Măcar la conceperea unui rol de clown să fie bun falmosul V-Effekt brechtian, căci în alte scopuri încă n-am avut ocazia să observ că ar fi util!)

Ion Haiduc își concepe rolul într-o altă cheie stilistică, mai apropiată de ceea ce, pe timpuri, se numea "realism scenic". Și dacă este adevărat că personajul său, cel al unui self made man tipic, e învățat să scoată bani din orice, inclusiv din gunoi, apoi aceasta rămîne o metaforă. În momentul în care îl vedem scotocind, la propriu, prin tomberonul municipal, el se transformă într-un simplu clochard - iar spectacolul, în loc de a ne vorbi despre disfuncționalitățile familiei mic-burgheze, ne instrulește asupra dedesubturilor psihanalitice ale amorurilor unui biet cerșetor din Statele Unite, ceea ce ar fi nițelul aberant.

Victoria Cociaș realizează o apariție amuzantă în patetismul său de soție neglijată - și de omul de afaceri, și de boemul ce-l vor fi, pe rînd, soți.

DAN PREDESCU